

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) (jud. L. Pruteanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Marian Pitic

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Popescu
împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării
termenului rezonabil de examinare a cauzelor și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 27 decembrie 2016 Irina Popescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și a cauzei civile, încasarea de la bugetul de stat a prejudiciului moral suportat ca urmare a încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil în mărime de 50000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, Alexandru Repede a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace ce transport pe un termen de 1 (unu) an. Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani. Acțiunea civilă a părții vătămate Irina Popescu a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile. Nefiind de acord cu sentința, la 25 martie 2008, procurorul și partea vătămată Irina Popescu au declarat apel și prin decizia din 13 mai 2008 a Curții de Apel Bender a fost respins apelul procurorului, a fost admis apelul părții vătămate Irina Popescu și a fost casată parțial sentința în latura civilă. Cauza a fost rejudecată și a fost pronunțată o nouă hotărâre, conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încasat de la Alexandru Repede în beneficiul Irinei Popescu prejudiciul material în sumă de 36600 lei și prejudiciul moral în sumă de 10000 lei. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

A indicat reclamanta că la data de 04 mai 2011 executorul judecătoresc Alexei Stolearenco a înaintat Curții de Apel Bender o cerere prin care a solicitat emiterea unei încheieri suplimentare privind explicarea modului de executare în continuare a titlului

executoriu nr. 1-52/08 din 13 mai 2008 cu indicarea concretă a sumei ce urma a fi încasată de la debitor. Nefiind de acord cu încheierea menționată, Alexandru Repede la data de 11 iulie 2011 a depus o cerere de recurs, solicitând casarea încheierii nr. 1r-55/2011 din 24 mai 2011 a Curții de Apel Bender, pronunțarea unei noi încheieri. Prin decizia nr. 1r-7/11 din 20 octombrie 2011, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat de către Alexandru Repede, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Bender. Prin încheierea din 07 februarie 2012 a Curții de Apel Bender s-a explicat executorului judecătoresc că la executarea deciziei Curții de Apel Bender în ceea ce privește latura civilă, urmează să încaseze integral sumele indicate în această decizie, adică 46600 lei, fără a lua în calcul suma de 7000 lei achitată de către debitorul Alexandru Repede anterior pronunțării deciziei nominalizate. Nefiind de acord cu încheierea menționată, Alexandru Repede a declarat recurs prin care a solicitat casarea sentinței instanței de fond din 17 martie 2008, a deciziei din 13 mai 2008 a Curții de Apel Bender și a instanței de apel din 07 februarie 2012. Prin decizia din 02 mai 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a decis inadmisibilitatea recursului împotriva sentinței din 17 martie 2008 a Judecătoriei Anenii Noi și a deciziei din 13 mai 2008 a Curții de Apel Bender ca fiind vădit neîntemeiat. Prin decizia din 07 iunie 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a respins ca nefondat recursul ordinar împotriva încheierii din 07 februarie 2012 a Curții de Apel Bender, cu menținerea hotărârii contestate.

A menționat reclamanta că la 12 iunie 2012 de către Alexandru Repede și avocatul său a fost declarat apel împotriva sentinței din 17 martie 2008 a Judecătoriei Anenii Noi și prin decizia din 22 noiembrie 2012 a Curții de Apel Bender apelul a fost respins ca tardiv.

A precizat reclamanta că tergiversarea examinării cauzei date de către instanțele judecătorești, din momentul depunerii cererii în instanța de fond a constituit 4 ani și 9 luni (17 martie 2008-22 noiembrie 2012).

A declarat că, la data de 17 ianuarie 2011 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Repede privind repararea prejudiciului material cauzat prin vătămarea integrității corporale și prin hotărârea din 13 august 2014 a Judecătoriei Anenii Noi cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 09 septembrie 2014 Irina Popescu a depus apel și prin decizia din 10 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul, s-a casat parțial hotărârea din 13 august 2014 a Judecătoriei Anenii Noi și s-a emis în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, prin care s-a încasat de la Alexandru Repede în beneficiul Irinei Popescu suma de 8881,30 lei cu titlu de cheltuieli pentru medicamente și tratament, suma de 8811 lei cu titlu de tratament balneo-sanatorial și suma de 68988 lei cu titlu de venit ratat pentru anii 2008-2010. S-a încasat de la Alexandru Repede în beneficiul Irinei Popescu cheltuielile pentru asistență juridică proporțional pretențiilor admise în valoare de 2000 lei, în rest s-a menținut hotărârea primei instanțe. Prin încheierea din 25 februarie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat din oficiu eroarea comisă în dispozitivul deciziei din 10 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău referitor la data emiterii hotărârii Judecătoriei Anenii Noi. La 10 mai 2016 Alexandru Repede a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe și prin încheierea din 06 iulie 2016 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Alexandru Repede s-a considerat inadmisibil.

A afirmat reclamanta că tergiversarea examinării cauzei date de către instanțele judecătorești din momentul depunerii cererii în instanța de fond a constituit 5 ani și 4 luni (17 ianuarie 2011-06 iulie 2016).

A pretins reclamanta că, durata examinării cauzelor a fost foarte mare, într-un caz - 4 și 9 luni, iar în alt caz - 5 ani și 4 luni. În opinia sa, cauzele respective nu erau așa de complicate și nu necesitau o examinare atât de îndelungată, și aveau o importanță foarte mare, deoarece i-a fost încălcat dreptul la proprietate privată și dreptul de a avea un trai decent.

A specificat reclamanta că pe parcursul examinării cauzei civile la Judecătoria Anenii Noi, cât și în Curtea de Apel Chișinău, a fost reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug care se prezenta la toate ședințele de judecată în termenul stabilit de instanța de judecată. Majoritatea amânărilor s-au realizat datorită reprezentanților lui Alexandru Repede, care tergiversau nemotivat și ilegal ședințele de judecată, folosind căile de atac asupra deciziei din 13 mai 2008 a Curții de Apel Bender, inițial recurs, iar ulterior și recurs în anulare, care din start nu au avut nici un efect juridic, deoarece Alexandru Repede în instanța de judecată a recunoscut vina integral și a încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției. Astfel căile de atac ale avocaților acestuia erau inefective din start și aveau doar scopul de a tergiversa examinarea cauzei civile din Judecătoria Anenii Noi.

A menționat reclamanta că, pe parcursul examinării cauzei civile avea nevoie de protezarea piciorului amputat, dar din motivul tergiversării cauzei civile, nu a putut să-și procure medicamentele necesare, nu s-a deplasat la timp la instituțiile medico-sanitare pentru efectuarea tratamentului piciorului. Fiind invalid de gr. 2, nu este aptă de muncă și, în consecință, a suferit enorm de mult din cauza acestor tergiversări nemotivate din partea instanțelor de judecată. Astfel, prejudiciul moral rezonabil ce urmează a fi încasat în beneficiul său de la bugetul de stat, constituie 50000 lei.

În drept, reclamanta a invocat prevederile art.2 alin. (1), (2), (3), (4), (6) și (7), art.3 alin. (1), (2), art.4 alin. (1), art.5 alin.(1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art.94, 166-167 Cod de procedură civilă.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Irina Popescu și s-a constatat încălcarea dreptului Irinei Popescu la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 2-25/2014, intentate la 17 ianuarie 2011 în baza cererii de chemare în judecată depusă de Irina Popescu împotriva lui Alexandru Repede cu privire la încasarea prejudiciului material; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Irinei Popescu prejudiciul moral cauzat în mărime de 5000,00 lei; s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată depusă de Irina Popescu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 1-52/2007 și repararea de către stat a prejudiciului moral cauzat.

La 02 octombrie 2017 Irina Popescu, prin intermediul avocatului Alexandru Bodrug, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

La 17 octombrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani).

Prin încheierea din 19 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Irina Popescu, prin intermediul avocatului Alexandru Bodrug și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii; ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii punerii pe rol a cererii de apel, s-a stabilit pentru data de 30 noiembrie 2017 ora 11:30.

Prin încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii; ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii punerii pe rol a cererii de apel, s-a stabilit pentru data de 30 noiembrie 2017 ora 11:30.

La 06 noiembrie 2017 Irina Popescu, prin intermediul avocatului Alexandru Bodrug, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani).

La 30 noiembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus supliment la cererea de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit apelul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani); s-a explicat apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel împotriva aceleași hotărâri, cu același obiect și aceleași temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile indicate; s-a acceptat pentru examinare cererea de apel depusă de Irina Popescu, prin intermediul avocatului Alexandru Bodrug împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani); s-a numit ședința de examinare a apelului pentru data de 14 decembrie 2017 ora 15:30.

La 21 decembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii prin care s-a restituit apelul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, emiterea unei noi încheieri de admitere spre examinare de Curtea de Apel Chișinău a cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea menționată este neîntemeiată și pasibilă casării.

A menționat că încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău de a nu da curs cererii de apel declarate de către Ministerul Justiției nu a fost publicată pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău pentru a invoca aducerea la cunoștință a acesteia.

Indică recurentul că art. 190 alin. (2) Cod de procedură civilă prevede că termenul de judecată se stabilește astfel încât, de la primirea citației, pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 15 zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procese urgente, cel puțin 5 zile.

Dacă părțile declară că sunt pregătite pentru examinarea pricinii în fond, instanța dispune examinarea ei în prima zi de prezentare.

Consideră că, s-a încălcat dreptul la apărare prevăzut de art. 26 al Constituției Republicii Moldova. Or, instanța a acordat un termen de 10 zile care este mai mic decât cel prevăzut de lege pentru a pregăti și prezenta apărarea statului față de pretențiile reclamantului/intimatului Irina Popescu.

Precizează că Codul de procedură civilă prevede transmiterea prin poștă electronică doar a citației dar nu și a actelor de procedură adică a încheierilor emise de către instanța de judecată.

Opinează că, la citație, deseori, se anexează încheierea de a nu da curs cererii sau o altă încheiere, însă, de fapt, aceasta lipsește, chiar nefiind expediată. Astfel, este imposibil de presupus termenul acordat de instanța de judecată care este unul diferit de la 10 zile până la data ședinței. Pe cale de consecință, părțile nu sunt puse în condiții egale. Or, instanța de apel expediază prin poștă doar Ministerului Justiției actele sale de dispoziție ceea ce contravine principiului egalității în fața legii și a justiției.

Susține că, concluziile unei instanțe judecătorești urmează a fi certe și nu cu caracter de presupuneri, în special, când sunt înaintate pretenții de încasare a prejudiciului de la bugetul de stat. Ca urmare, poate fi examinată și cererea de repunere în termen rezultând din prevederile art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Declară recurentul că, termenul de prezentare a apelului urmează a fi stabilit prin indicarea unei date calendaristice care să coincidă cu data primei ședințe de judecată. Altfel, în mod inexplicabil va fi determinată de către instanța de judecată data recepționării actelor de dispoziție, lipsind dovada corespunzătoare.

Concomitent menționează că Codul de procedură civilă nu operează cu noțiunea de apel motivat sau nemotivat. Or, conform art. 373 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 30 noiembrie 2017, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs la 21 decembrie 2017.

Materialele cauzei atestă că încheierea contestată a fost expediată Ministerului Justiției al Republicii Moldova prin intermediul poștei electronice și a fost recepționată la 15 decembrie 2017 (f.d.113). Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova neîntemeiat și pasibil de fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Din materialele cauzei rezultă că la 17 octombrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) (Vol.II, f.d.62).

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Prin încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii; ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii punerii pe rol a cererii de apel, s-a stabilit pentru data de 30 noiembrie 2017 ora 11:30 (Vol.II,f.d.68).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La 30 noiembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus supliment la cererea de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) (Vol.II, f.d.79-82).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit apelul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani); s-a explicat apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova precum că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel împotriva aceleași hotărâri, cu același obiect și aceleași temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile indicate (Vol.II,f.d.87-91).

Or, instanța de apel a reținut că Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu toate că a recepționat la 27 octombrie 2017, prin intermediul poștei electronice, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, întru înlăturarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, indicate conform încheierii din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a depus cererea de apel conform exigențelor Legii abia la 30 noiembrie 2017.

Prin recursul declarat împotriva încheierii din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, recurentul susține că încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu a fost publicată pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău pentru a se invoca aducerea la cunoștință a acesteia.

La acest capitol, Colegiul notează că încheierea din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), a fost expediată la 27 octombrie 2017 în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, pe adresa de e-mail secretariat@justice.gov.md (Vol. II, f.d.70)

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 105 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Raportând normele citate *supra* la speță, Colegiul conchide că instanța de apel a respectat prevederile legale privind comunicarea actului de procedură apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, ceea ce se atestă prin confirmarea de expediere a poștei electronice (f.d.70).

Argumentul recurentului precum că încheierea instanței de apel din 26 octombrie 2017 nu ar fi fost publicată pe pagina oficială a Curții de Apel Chișinău este irelevant, deoarece încheierea instanței de apel a fost expediată apelantului Ministerul Justiției al Republicii Moldova prin intermediul poștei electronice și din momentul recepționării acesteia se poate invoca comunicarea/aducerea la cunoștință a acesteia apelantului. Astfel, nu doar data publicării încheierii pe pagina oficială a instanței poate servi ca începutul curgerii termenului acordat pentru înlăturarea neajunsurilor, dar și data din momentul recepționării acesteia.

Or, Codul de procedură civilă prevede posibilitatea legală de înștiințare a persoanei juridice, prin intermediul poștei electronice, indiferent prin intermediul reprezentantului sau direct (art. 105 alin. (1¹) Cod de procedură civilă).

Cu referire la argumentului recurentului precum că deseori se indică că la citație se anexează și încheierea instanței, însă, de fapt, nu s-ar expedia, Colegiul menționează că din extrasul din poșta electronică este evident că la citația expediată în adresa secretariatului Ministerului Justiției al Republicii Moldova alăturat a fost atașat un fișier, ceea ce se confirmă prin simbolul inserat sub textul citației și numele grefierului (f.d.70). Astfel, în speță nu poate fi invocată neexpedierea către Ministerul Justiției al Republicii Moldova a încheierii din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În atare circumstanțe, Colegiul apreciază corectă ipoteza instanței de apel referitor la faptul că nu poate fi acceptat motivul apelantului precum că nu a cunoscut despre încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, or, era de obligația secretariatului Ministerului Justiției al Republicii Moldova de a transmite Direcției contencios actul judecătoresc primit.

Colegiul consideră irelevantă afirmația recurentului precum că Codul de Procedură Civilă prevede expedierea prin intermediul poștei electronice doar a citațiilor, nu și a actelor de procedură, deoarece recurentul invocă că nu a recepționat nici o încheiere prin poșta electronică, însă despre recepționarea/nerecepționarea citației nu menționează nimic.

Chiar și în condițiile când la înștiințare nu ar fi fost anexată încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, Colegiul precizează că din textul mail-ului expedit se distinge expres că este expedită spre informare copia încheierii din 26 octombrie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Ministerul Justiției al republicii Moldova (f.d.70).

În această ordine de idei, Colegiul relevă că era de obligația apelantului de a se interesa de soarta cererii de apel depuse, în condițiile când cunoștea că cererea de apel depusă inițial la 17 octombrie 2017 nu întrunește integral condițiile statuate la art. 365 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum că expedierea prin poștă (în speță poșta electronică) de către instanța de apel doar în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova a actelor sale de dispoziție ar contravine principiului egalității în fața legii și a justiției, Colegiul indică că art. 105 alin. (1¹) Cod de procedură civilă citat *supra* prevede posibilitatea comunicării persoanelor juridice a înștiințărilor, inclusiv prin intermediul poștei electronice. Or, legislatorul stabilește expres că doar în cazul persoanelor fizice, înștiințarea prin intermediul [...] poștei electronice [...] ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte, se face la cererea acestora. Astfel, este irelevantă invocarea de către recurent a încălcării principiului egalității în fața legii și a justiției, deoarece în speță partea oponentă este persoană fizică.

În atare circumstanțe, nu poate fi pusă pe seama instanței de apel faptul nevalorificării de către apelant a drepturilor sale procedurale. Or, apelantul avea termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii din 26 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău de a înlătura neajunsurile admise la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 18 septembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău (sediul Buiucani), ceea ce la caz nu s-a efectuat. Astfel, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, întru lichidarea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel și specificate în încheierea din 26 octombrie 2017, recepționată la 27 octombrie 2017, a înregistrat abia la 30 noiembrie 2017 suplimentul la cererea de apel (Vol.I, f.d.79).

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel corect a constatat precum că apelantul nu a executat în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 26 octombrie 2017, deoarece art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, fiind o normă imperativă, nu lasă aplicarea sancțiunilor procedurale la discreția instanței.

Colegiul precizează că recurentul urma a executa dispozițiile instanței în termenul acordat, inclusiv și suplimentar, deoarece în condițiile legii termenul acordat prin încheierea din 26 octombrie 2017 deja poate fi calificat ca un termen suplimentar. Or, art. 364, art.365 Cod de procedură civilă stabilesc expres condițiile depunerii cererii de apel, conținutul acesteia și actele ce urmează a fi anexate. Astfel, depunând cerere de apel la 17 octombrie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova avea obligația de a respecta prevederile legale în acest sens.

În atare circumstanțe, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că termenul de 10 zile ar fi un termen mai mic decât cel prevăzut de lege, deoarece acest termen este unul rezonabil, or, recurentul ignoră faptul că legislatorul

obligă partea deja la îndeplinirea actului procedural de a se conform prevederilor legale.

Colegiul consideră neîntemeiată afirmația recurentului precum că instanța de apel i-ar fi încălcat dreptul la apărare garantat de art. 26 al Constituției Republicii Moldova, deoarece dimpotrivă recurentul nu a întreprins măsurile necesare de a-și proteja, valorifica drepturile sale procedurale.

Cu referire la argumentul recurentului precum că poate fi examinată și cererea de repunere în interiorul termenului de 10 zile în sensul art. 116 Cod de procedură civilă, Colegiul relevă că repunerea în termen este un beneficiu acordat titularului de drept și respectiv nu poate fi invocat din oficiu de instanță.

Colegiul consideră irelevant argumentul recurentului precum că termenul de prezentare a apelului urmează a fi stabilit prin indicarea unei date calendaristice care să coincidă cu data primei ședințe de judecată, deoarece legislația în vigoare permite instanței de judecată de a stabili termenul inclusiv și în zile, iar partea vizată urmează a se conforma dispozițiilor instanței de judecată în acest sens. Instanța de judecată calculează începutul curgerii termenului acordat de la data confirmării recepționării actului expediat în acest sens. În atare circumstanțe, nu poate fi invocată existența anumitor incertitudini sau neclarități a modului de calculare a termenului în interiorul căruia partea este obligată să înlăture neajunsurile admise la efectuarea unui act de procedură.

Argumentul recurentului precum că Codul de procedură civilă nu operează cu noțiunea de apel motivat sau nemotivat, Colegiul îl consideră neîntemeiat, deoarece chiar dacă norma de drept procesual nu indică expres noțiunile de apel motivat sau nemotivat, nu este de ignorat faptul că art. 365 Cod de procedură civilă stabilește expres cuprinsul cererii de apel, inclusiv necesitatea indicării motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Or, instanța de apel pentru a verifica legalitatea hotărârii instanței de fond rezultând din prevederile art. 373 alin.(4) Cod de procedură civilă, invocate de recurent, urmează a pune pe rol cererea de apel, iar pentru a accepta spre examinare cererea de apel, ultima urmează să corespundă exigențelor Legii.

Colegiul precizează că în circumstanțele expuse se impune concluzia că însuși recurentul nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor. Pe cale de consecință, argumentele recurentului nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel. De altfel, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 30 noiembrie 2017.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Popescu împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzelor și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Marian Pitic